

Plan för att skydda eleverna mot mobbning, våld och trakasserier

Skolans namn: Karamalmens skola

Mot en stark gemenskap tillsammans

Enligt läroplanen har eleven rätt till en trygg studiemiljö. I enlighet med lagen om elev- och studerandevård ska det för varje skola utarbetas en elevvårdsplan för hur elevvårdsverksamheten ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Planen utarbetas i samverkan med elevhälsan, elever och deras vårdnadshavare. Den skolspecifika elevvårdsplanen ska innehålla en plan för skydd av elever/studerande mot våld, mobbning och trakasserier. Detta dokument utgör botten för skolornas arbete och innehåller följande delar

- Definitioner
- Arbets- och ansvarsfördelning
- Förebyggande arbete
- Ingripande åtgärder

Dokumentet fungerar som:

- Bilaga 3 för Förskolans elevvårdsplan. Se även [Säkerhetsanvisningar](#) för småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen.
- Bilaga 5 för Grundläggande utbildningens elevvårdsplan. Se även [anvisningar](#) i anknytning till säkerhet: bl.a. Anvisningar för skolor gällande våldssituationer, Rumstavla trakasserier, Verksamhetskort elev som utsätts för trakasserier

Dokumentet baseras på innehåll i [Yhdessä vahvaksi yhteisöksi- ei kiusaamiselle](#) samt [Antimobbningsarbete i skolor och läroanstalter](#) (Utbildningsstyrelsen, 2020).

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Definitioner

Utgångsläget för en fungerande skolgemenskap är förtroende och samarbete. Det är viktigt att hela skolgemenskapen uttrycker en vilja att jobba för att alla ska känna sig trygga och trivas i skolan. En viktig del av det förebyggande arbetet är god kommunikation mellan skolans personal och elever samt inom dessa grupper, liksom med vårdnadshavare och andra samarbetsparter.

Trots förebyggande arbete uppstår det situationer som känns obehagliga, är kränkande och där det uppstår en maktobalans, av Utbildningsstyrelsen kallade mobbning. Varje medlem i skolgemenskapen ska känna igen mobbning och dess olika former. Alla ska också känna till gemenskapens praxis för hur man ingriper i situationer där det förekommer mobbning. Genom att tidigt upptäcka och effektivt ingripa i mobbningsituationer kan man förebygga de långvariga, och ofta allvarliga, psykosociala effekterna som mobbningen har. Gemensamt för mobbning, våld och trakasserier är att det kränker människans fysiska, psykiska eller sociala självbestämmanderätt.

Mobbning:

- är systematisk, avsiktlig och upprepat riktat mot samma person eller samma grupp
- sker när det existerar maktobalans och en bristande jämvikt i styrkeförhållandet mellan mobbaren och den mobbade eller gruppen, kallas även den utsatta/den som utsätter
- inbegriper roller utöver den mobbade och mobbaren också medlöparen, förstärkaren, försvararen och den tysta godkännaren.
- sker vanligen i grupp
- kan vara verbal (reta, säga elaka ord, härma, hota, utsätta för utpressning, skrämman, frysa ut, tvinga till handlingar, ge felaktiga råd etc.)
- kan vara fysiska kränkning (slå, sparka, knuffa, nypa, sätta krokben, kasta saker på någon, dra i håret etc.)
- kan vara psykiskt våld, vilket ofta är indirekt eller dold (härskartekniker, utfrysning, sprida elaka lögnar, manipulera gruppen att inte ta med alla, blickar, suckar, kroppsspråk etc)
- kan vara riktad mot egendom (skadegörelse, gömma saker, förstöra och slarva bort)
- kan ske via internet, mobiltelefon, sociala medier, spel och digitala lärplattformar m.fl.

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Mobbning på nätet

Mobbning kan ske på nätplattformar som sociala medier och spelgrupper. Skolans personal ska ingripa i mobbning som sker på skoltid eller i samband med skolans verksamhet och där skolans elever är inblandade, även då mobbning sker på nätet. Barn och unga som mobbas på nätet blir ofta mobbade också på andra sätt. Jämfört med traditionella mobbningsformer är en central skillnad att det är svårt att fly undan mobbning som sker på nätet då sociala medier även används hemma. Det är även viktigt att tala om fenomenet tillsammans med vårdnadshavare.

Det är viktigt att ordningsreglerna tar i beaktande användningen av mobilenheter i skolan och att i mediefostran diskutera sociala medier. Det är också viktigt att vuxna i skolan bekantar sig med de plattformar eleverna använder. Personalen meddelar vid behov även tjänsteleverantören ifall det kommer till kännedom att material som är kränkande för ett barn har publicerats på nätet.

Våld

Med våld avses att man avsiktligt utsätter sig själv, en annan person, en grupp eller en gemenskap för en våldshandling eller bruk av makt, antingen som ett hot eller genom att förverkliga det. Förutom mobbning kan även annat aggressivt, icke-önskvärt våldsamt beteende förekomma i skolan, t.ex. slagsmål. Det är frågan om en enstaka händelse som reds ut och sedan är över. Förfaringsätt för våldssituationer beskrivs i planer i anknytning till säkerhet: krisplan, räddningsplan, anvisningar för skolor angående våldssituationer, snabbguider för olika krissituationer.

Trakasserier

Trakasseri är förbjudet enligt diskrimineringslagen och är precis som mobbning en individuell upplevelse (att bli förödmjukad, hotad, aggressivt behandlad etc.) som bör tas på allvar. Med trakasseri avses ett beteende som syftar till att kränka en persons människovärde pga. personens sexuella läggning, kön, ursprung, funktionsnedsättning eller annat. Enligt jämställdhetslagen så klassificeras sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön som diskriminering.

Beteendet tolkas brett och det gäller e-postmeddelanden, miner, gester eller framställande av osakligt material på internet, sociala medier eller andra plattformar. Beteende som kränker människovärdet behöver inte riktas direkt mot en viss person utan det kan även riktas mot en grupp. Även mildare former förekommer som exempelvis som återkommande sexistiska kommentarer (t.ex. Hora, homo, du som kvinna/man). Också mildare former är skadliga i längden.

Med sexuella trakasserier avses verbalt, ickeverbalt eller fysiskt oönskat beteende av sexuell natur. Sexuella trakasserier kränker en persons psykiska eller fysiska integritet genom att skapa en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning. T.ex. är sexuellt antastande ett straffbart brott.

**Virhe. Viitteen lähdeä
ei löytynyt.****Virhe. Viitteen
lähdeä ei
löytynyt.**

Med trakasserier på grund av kön avses oönskat beteende som har samband med en persons könstillhörighet, könsidentitet eller könsuttryck och som kränker personens psykiska eller fysiska integritet och skapar en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning. Det är dock inte av sexuell natur.

Till sexuellt utnyttjande av barn räknas sexuella handlingar som riktar sig mot barn under 16 år och som skadar barnets utveckling. Med grooming avses vuxnas medvetna och målinriktade verksamhet med syftet att få sexuell kontakt med barn eller locka barn att utföra sexuella handlingar. Sexualbrott mot barn som begås på nätet kan till exempel vara skickande av eller förfrågningar om meddelanden, bilder eller video med sexuell konnotation, eller utnyttjande som skett via webb-kamera.

Förfaringssätt för trakasserier beskrivs i Verksamhetskort Elev som utsätts för trakasserier samt Rumstavla för trakasserier.

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Arbets- och ansvarsfördelning

Att förebygga och ingripa i mobbning, våld och trakasserier hör till alla som arbetar i skolan.

Ansvarspersoner

Följande personal i vår skola har särskilda ansvars- och arbetsuppgifter för att förebygga och ingripa i mobbning, våld och trakasserier:

- Ansvarig för arbetet med barn med våldsamt och aggressivt beteende: Elevvården (mångprofessionell grupp)
- Ansvarig för arbetet mot mobbning och trakasserier: KiVa-teamet och hela personalen

Introduktion i Plan för att skydda eleverna mot mobbning, våld och trakasserier

Ange när och vem som ansvarar för att årligen introducera till Plan för att skydda elever mot mobbning, våld och trakasserier.

Personalens introduktion: Personalen informeras i början av läsåret av skolans KiVa-team. Alla får en egen antimobbningsplan/revidering av dito. Planen hittas på personalens gemensamma Google Drive.

Elevernas introduktion: enligt skolans antimobbningsplan, bilagor 1, 2

Vårdnadshavares introduktion: bilagor 1, 2, 3, 4 finns tillgängliga på skolans hemsida

Uppdatering, uppföljning och utvärdering av Plan för att skydda eleverna mot mobbning, våld och trakasserier

Planen uppdateras enligt följande: Varje höst i samband med att elevvårdsplanen revideras. Eller vid behov.

Genomförandet av planen uppföljs enligt följande: Lärarnas planeringsdag och vid andra utvärderingar av läsåret.

Följande dokumentation görs vid uppföljning och utvärdering: Mötesprotokoll från direktionsmötet. Övrig dokumentation följer stadens praxis.

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähdeä ei löytynyt.**Virhe. Viitteen lähdeä ei löytynyt.**

Förebyggande arbete

Centralt är att i skolgemenskapen föra diskussioner om värdegrunden och hur man bemöter varandra. Förebyggande arbete skall vara på ett sådant plan att skolan ska ha redskap och verktyg att ingripa redan innan det blir frågan om mobbning. Arbetet inbegriper bl.a. stärkande av klassanda och gruppdynamiken samt stödjande verksamhet så att alla stöds i att våga vara sig själv. I delen för förebyggande arbete beskrivs skolans förfaringssätt, verksamhet och överenskommelser för att förebygga mobbning, våldsamt eller aggressivt beteende och trakasserier. Elevernas inbördes samspel och interaktionen mellan eleverna och de vuxna i skolan ska beaktas i arbetet.

Virhe. Viitteen lähde ei löydy.

Virhe. Viitteen lähde ei löydy.

Hur genomförs och behandlas enkäter som berör elevernas välmående, ork och vardag:

På individnivå: Trivselsamtal

På klassnivå: Trivselenkät, THL-s enkät (Behandlas på åldersspecifik nivå i klasserna)

På skolgemenskapens nivå: Trivsel enkät, THL-s enkät (Behandlas på åldersspecifik nivå i skolorna)

Samarbete med vårdnadshavare i temat: Aktuella teman och stora förändringar tas till diskussion eller åtgärdas tillsammans.

Ange vilka metoder, program, modeller eller verktyg använder skolan för antimobbning, utvecklande av sociala färdigheter, gruppbyggnad och känsla av gemenskap (exempel finns på s.11):

Vi i klassen, Kiva skola, Må bra tema

Modellen ska även anges på skolans hemsida.

Hur tillämpas dessa praktiskt

På individnivå: Enskilda samtal

På klassnivå: Överenskomna verksamheter genomförs i klasserna.

På skolgemenskapens nivå: Avstämning på samplanering.

Samarbete med vårdnadshavare i temat: Göra vårdnadshavarna medvetna om temat, samt i mån av möjlighet ordna gemensamma tillfällen

Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.

Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.

I elevvårdsplanen specificeras att skolan uppgör ordningsregler för trivsel och trygghet i skolan. Dessa bifogas som en del av läsårsplanen av skolans direktion. Ange hur skolan uppgör gemensamma regler för grupper, klassen och skogemenskapen.

På gruppnivå: Elevrådet samlar upp idéer

På klassnivå: Trivselregler görs klassvis

På skolgemenskapens nivå: Hela skolgemenskapen deltar i må bra temat.

Samarbete med vårdnadshavare i temat: I mån av möjlighet ordna gemensamma tillfällen. Kommunicera med hemmen via vecko- och månadsbrev.

Hurdan vänelevs-/tutorverksamhet/ kamratmedling samt elevkårsverksamhet ordnas på skolan och hur informerar man om den.

På individnivå: Vänelever

På klassnivå: Vänelever

På skolgemenskapens nivå: Elevråd

Samarbete med vårdnadshavare i temat: Informeras om vår verksamhet.

Hur ordnas fungerande samarbete vid övergångsskeden mellan enheter (t.ex. att sprida kunskap om elevvården och dess tjänster, speciellt vid övergångsskeden.)

Vi tryggar all information enligt esbo stads föreskrifter och enligt överenskommelser mellan skola och hemmen.

Samarbete med ungdomsarbetare (t.ex. kamratstödsgrupper), myndigheter och andra samarbetspartners: Vi samarbetar aktivt med berörda myndigheter vid behov.

Virhe. Viitteen lähde ei löydy.

Virhe. Viitteen lähde ei löydy.

Ingripande åtgärder

Personalen kan använda sig av restorativt förhållningssätt (t.ex. MAPA®, RESTO, ART®). Restorativa förhållningssätt betonar en positiv process som bygger på möten, diskussioner och samarbete och som syftar till att öka förståelsen mellan parterna. Det stärker beredskapen för medling i utmanande situationer på ett konstruktivt sätt som stärker dellaktigheten

Följande personer har gått skolning: Mapa-utbildning (Annika Sahi)

Följande personer ämnar gå skolning:

I skolan finns följande sätt att anmäla om mobbning på låg tröskel (t.ex. genom skolans epost): * se nedan

Processen för individuellt stöd, behövlig vård och utnämndet av en vuxen för att stöda särskilt utsatt elev ser ut enligt följande: * se nedan

Andra åtgärder för att ingripa i mobbning, trakasserier samt våldsamt och aggressivt beteende: * nedan

Modell över förfarande vid mobbning, våld och trakasserier:

De personer som i skolan ansvarar för utredningen av mobbning och trakasserier kan arbeta enligt följande modell. Två vuxna diskuterar och dokumenterar diskussionen enligt anvisningar för disciplinära åtgärder. Det är dessutom viktigt att välja ett neutralt utrymme i skolan för genomgång av händelsen med eleverna, skilt för sig. Uppföljningen av mobbning eller trakasserier är fortlöpan. Elevens ålder ska beaktas för förfarandemodellen och åtgärderna.

Modell över förfarandet:

1. Diskussion med den mobbade/trakasserade eleven, insamling av information över vad som har hänt

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.**Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.**

2. Diskussion med de elever som deltagit i mobbningen/trakasseriet, uppgörande av skriftliga löften över hur de kommer att ändra sitt beteende
3. Information till vårdnadshavarna över vad som hänt och vad som gjorts
4. Uppföljningsdiskussioner med alla parter

Ifall mobbningen/trakasseriet fortsätter:

- Diskussion med rektor
- Föräldramöte med elevernas vårdnadshavare
- Disciplinära åtgärder enligt plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder
- Brottsanmälan

Mötesstruktur för möte med en elevs vårdnadshavare:

Deltagare kan bestå av följande personer: klasslärare/lärare, rektor och elevvårdspersonal vid behov, representant för skolans antimobbingsteam/utredande person. Det är viktigt att fundera över vilka personer som deltar så att mötet inte består av en större grupp skolpersonal och en vårdnadshavare.

Struktur för mötet:

- Ordförande öppnar mötet och problemet presenteras ur ett konstruktivt perspektiv
- Diskussion om lösningsförslag med vårdnadshavarna
- Överenskommelse om hur ärendet tas upp hemma med eleven/studeranden
- Överenskommelse om uppföljning

Mobbning och lagen

Ifall utredningsdiskussioner inte är en tillräcklig åtgärd kan det vara skäl att ta till straffrättsliga åtgärder. Innan åtgärder vidtas bör man försäkra sig om att fallet uppfyller de brottskännetecken som lagen kräver. Därtill behövs bevis och vittnen som kan bestyrka mobbningen. För att fallet ska gå vidare till rättslig behandling krävs brottsanmälan, förundersökning och åtalsprövning.

Skolans lärare och rektor är skyldiga att meddela om trakasserier, mobbning eller våld som skett i skolan eller under skolvägen och som kommit till hans eller hennes kännedom till vårdnadshavaren

Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.**Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.**

eller någon annan laglig företrädare för den elev som gjort sig skyldig till detta och för den elev som utsatts för detta.

Mobbning är en brottslig verksamhet då den uppfyller de brottskännetecken som fastställs i lagen. På mobbning kan lagparagrafer som gäller ärekränkning, olaga hot, lindrig misshandel eller misshandel tillämpas. Att fungera som medbrottsling, medhjälpare och anstiftare är enligt lag brottsliga handlingar. Straffet varierar från böter till fängelsestraff. De ungas brottsrättsliga ansvar börjar först vid 15 års ålder, men hen har ändå skadeståndsansvar för skador hen avsiktligt har förorsakat. Ersättningen kan vid behov tas från den första lönen.

Målsägandebrott den mobbades föräldrar eller mobbade (över 15 år) beslutar om hen vill göra en brottsanmälan (lindrig misshandel, olaga hot, ärekränkning).

Allmänt åtal undersöks alltid av polisen oavsett om offret kräver det eller inte. I sådana fall kan även skolan vara den som gör brottsanmälan (misshandel).

Lindrig misshandel åsamkar offret fysisk smärta men ger inte bestående men, t.ex. att knuffa och lugga någon.

Olaga hot när hotet riktar sig mot personens fysiska eller psykiska integritet. Det kan vara en muntlig hotelse, ett brev, ett sms- eller e-postmeddelande eller ett fysiskt hot, t.ex. vapen.

Ärekränkning om man framför en osann uppgift, eller en antydning om någon med avsikt att orsaka skada eller lidande för den kränkta.

Misshandel fysisk misshandel som ger men, dvs. att skada en annan människas hälsa.

Straffbar hatretorik är kommunikation som uppfyller kännetecknen för brott. Vanliga brottsrubriceringar för straffbar hatretorik är hets mot folkgrupp, ärekränkning, spridande av information som kränker privatlivet eller brott mot trosfrid.

Spridande av information som kränker privatlivet kan vara exempelvis spridning av uppgifter, antydning eller bild så att gärningen är ägnad att orsaka skada eller lidande för den kränkta eller att utsätta personen för missaktning.

Sexualbrott är bland annat våldtäkt, tvingande till sexuell handling, sexuellt utnyttjande, sexuellt antastande, sexuellt utnyttjande av barn, köp av sexuella tjänster av ung person och lockande av barn i sexuella syften.

Olaga förföljelse är en situation där någon upprepade gånger hotar, följer efter, iakttar, kontaktar eller på något annat jämförbart sätt förföljer någon annan så att förfarandet är ägnat att skapa rädsla eller ångest hos den som förföljs.

Virhe. Viitteen lähdeä
ei löytynyt.

Virhe. Viitteen
lähdeä ei
löytynyt.

Brottsrubriceringar för mobbning som sker på nätet kan vara exempelvis olaga hot, brottmot kommunikationsfrid, identitetsstöld, upphovsrättsbrott, störande av post- och teletrafik, dataintrång, kränkning av kommunikationshemlighet, bedrägeri eller dataskadegörelse.

*

Antimobbningsplan på Karamalmens skola 2021-22

Allmänt om förebyggande åtgärder på skolan:

- Skapa en medvetenhet om mobbning bland lärare, elever och föräldrar: "Vad är mobbning? Det är fel att mobba. I vår skola accepterar vi inte mobbning".
- Lärare diskuterar regelbundet mobbning i klasserna, t.ex. vad man skall göra om man misstänker att någon blir mobbad eller om man själv är utsatt, vem man skall ta kontakt med.
- Klasslärarna för allmänna diskussioner med sina elever om vänskap, trivsel och gott beteende i klassen.
- Plansch med information om mobbning " Karamalmen är emot mobbning" ska finnas på väggen i klassrummet.
- Lärarna är lyhörda när det gäller undervisningsmetoder/situationer, som kan leda till mobbning eller kränkning av elever inför andra:
- Läraren är den som bildar elevgrupperna i arbetsgrupper, lag, sittgrupper o.d.
- Läraren är uppmärksam på sådana moment i undervisningen där elevens brister utpekas inför klassen och som kan göras till åtlöje.
- Skolans vänelever är en viktig del av den trygghetsskapande verksamheten i skolan.
- Brevlådan till KiVa-teamet, dit elever kan skriftligen berätta om sina bekymmer kring t.ex. mobbning. (Finns vid skolpsykologens rum)
- Effektiv rastkustodiering och övervakning vid övrig verksamhet.
- Elevvårdsmöten med elevvårdspersonal

**Virhe. Viitteen lähdeä
ei löytynyt.**

**Virhe. Viitteen
lähdeä ei
löytynyt.**

- Arbete med att bygga upp självkännetdom och självkänsla hos eleverna, med hjälp av KiVa Skola-programmet, drama, lekar och spel för detta ändamål.
- Arbete med att öka samhörighet, empati och solidaritet hos eleverna, med hjälp av KiVa Skola-programmet, drama, lekar och spel för detta ändamål.

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.
Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Bilaga 2

Förebyggande åtgärder, som görs årskursvis:	
årskurs	<u>Material och innehåll</u>
åk 1	KiVa Skola lektioner enligt KiVa Skolas lektionsplaner för åk 1: åtminstone till och med lektion 6. Två lektioner ska användas till KiVa Skola-programmet per månad, veckan är given. Se lista! De lektioner som man inte hinner genomföra flyttas vidare till åk 2. Glöm inte att anteckna vilka lektioner som inte gjordes för den kommande läraren i åk 2.
åk 2	Repetition om vad mobbning är snarast efter skolstarten. Uppdatera klassens gemensamma trivselregler. De KiVa Skola lektioner enligt KiVa Skolas lektionsplan som inte hunnits med i åk 1. Två lektioner ska användas till KiVa Skola-programmet per månad, veckan är given. Se lista! Övrigt: Lek lekar som ökar sammanhållningen i klassen.
åk 3	Repetition om vad mobbning är görs snarast efter skolstarten. Uppdatera klassens gemensamma trivselregler. Samspelslekar/drama kring mobbning: EQ- materialet. Arbeta med materialet "Vem är jag" för att stärka självkännet.
åk 4	Repetition om vad mobbning är snarast efter skolstarten. Uppdatera klassens gemensamma trivselregler. KiVa Skola lektioner enligt KiVa Skolas lektionsplaner för åk 4: åtminstone till och med lektion 6. Två lektioner ska användas till KiVa Skola-programmet per månad, veckan är given. Se lista! De lektioner som man inte hinner genomföra flyttas vidare till åk 5. Glöm inte att anteckna vilka lektioner som inte gjordes för den kommande läraren i åk 5.
åk 5	Repetition om vad mobbning är snarast efter skolstarten. Uppdatera klassens gemensamma trivselregler. De KiVa Skola lektioner enligt KiVa Skolas lektionsplan, som inte hunnits med i åk 4. Två lektioner ska användas till KiVa Skola-programmet per månad, veckan är given. Se lista! Övrigt: Samspelslekar/drama kring mobbningssituationer, värderingsövningar.
åk 6	Repetition om vad mobbning är snarast efter skolstarten. Uppdatera klassens gemensamma trivselregler.. Övrigt: Övningar m. empati/känslor, 4-hörn övningar om moraliska/etiska frågeställningar.
åk 1-6	<u>Trivselsamtal (förutsätter schemalagd tid för lärarna i KiVa Skola- teamet)</u> Antimobbningsteamet/KiVa-teamet samtalar enskilt med eleverna en klass åt gången i förebyggande syfte i så kallade trivselsamtal (se bilaga 7) Trivselsamtalens syfte är att ge varje elev en helt egen stund med någon från KiVa-teamet, att få berätta hur hen har det i skolan just nu. Här finns också en möjlighet att upptäcka om något håller på att utvecklas till mobbning, att hjälpa en skolkamrat som verkar vara mobbad eller utanför.

Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt. **Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.**

Bilaga3

Hur gör vi om mobbning misstänks på vår skola?

Info till lärare, föräldrar och annan personal

OBS! Skolan rekommenderar inte att föräldrar sinsemellan börjar reda ut mobbningsfall som skett i skolan. Ta hellre snabbt kontakt med skolan, om du misstänker att ditt barn mobbas! Sedan sätter antimobbningsarbetet enligt nedan fart.

<u>Om läraren misstänker mobbning i klassen :</u>	<u>Om en förälder misstänker mobbning av sitt barn:</u>	<u>Om någon annan misstänker mobbning av elev:</u>
	1a) föräldern tar kontakt med klassläraren	1a) Personen tar kontakt med klassläraren
1(b)	Klassläraren tar reda på om det är frågan om mobbning med blankett 1 (KiVa Skola)	
2.	Om klassläraren kommer fram till att det kan vara frågan om mobbning, kontaktar hen någon från KiVa-teamet.	
3.	En av KiVa-teamets medlemmar kommer överens med klassläraren när det är lämpligt att träffa den mobbade diskret (handlas så snabbt som möjligt)	
4.	En person ur KiVa-teamet intervjuar den mobbade med hjälp av blankett 2 (KiVa Skola) Den mobbade kan eventuellt få som uppgift att anteckna allt som den upplever som mobbning den närmaste tiden, samt få råd vem han/hon kan gå till genast om något händer under tiden då ärendet utreds.	
5.	KiVa-teamet samlar mer info om situationen från vuxna på skolan och hemmet. samt intervjuar eventuellt kamrater till den mobbade (mycket diskret)	
6.	Två av KiVa-teamets medlemmar, kommer överens med klassläraren när det är lämpligt att träffa dem som deltagit i mobbningen (under en och samma lektion) som en överraskning och utan att de som deltagit i mobbningen får tillfälle att tala sinsemellan.	
7.	Två av KiVa-teamets medlemmar samtalar med dem som deltagit i mobbningen, en elev åt gången. (De som deltagit i mobbningen ska <u>inte</u> svara på frågor såsom: Har du mobbat? eller Varför har du mobbat?) Mobbningen är utredd och ett faktum, som de som deltagit i mobbningen konfronteras med. Frågan här är hur han/hon tänker göra slut på mobbandet för sin del... En tid för uppföljningssamtal sätts upp.	
(8.)	Eventuellt, om behov finns och möjlighet att direkt efter de enskilda samtalen, talar två av KiVa-teamets medlemmar med dem som deltagit i mobbningen i grupp De som deltagit i mobbningen berättar för gruppen vad de har förbundet sig till.	
9.	Föräldrarna till de som deltagit i mobbningen, liksom föräldrarna till den mobbade kontaktas av klassläraren. Föräldrarna får veta att saken är behandlad enligt KiVa Skolas modell och att man väntar sig att mobbningen nu är slut, samt att saken följs upp i skolan. Obs! Skolan kan besluta att vänta ett tag med att ringa föräldrarna till mobbaren, så att eleven får möjlighet att visa att den har slutat med mobbningen först.	

**Virhe. Viitteen lähdeä
ei löytynyt.****Virhe. Viitteen
lähdeä ei
löytynyt.**

-
10	KiVa-teamets medlemmar samtalar med den mobbade om hur det har gått efter samtalen med den/de som deltagit i mobbningen. Dessa uppföljningssamtal upprepas flera gånger med jämna mellanrum.
-
11.	KiVa-teamets medlemmar talar enskilt med den/de som deltagit i mobbningen om hur det har gått att efterfölja det som de har förbundit sig till. Dessa uppföljningssamtal upprepas flera gånger med jämna mellanrum.
-

Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.

Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.

Bilaga 4

Vad är mobbning? (enligt KiVa Skola-programmet)

Bråk, gräl, slagsmål och konflikter är **inte** det samma som mobbning, inte heller sporadiskt retande, som riktar sig mot olika barn från gång till gång.

Men ifall konflikter trappas upp och får fortgå, finns en risk att dessa utvecklas till mobbning. Därför är det viktigt att ingripa i ett tidigt skede. Mobbing handlar om att trycka ner en annan genom att missbruka makt.

Mobbning sker över en längre tid, allt från några veckor, till flera månader, ibland år. Med mobbning menas både fysiskt och psykiskt våld. Mobbing innebär att den som är utsatt är i underläge och känner sig kränkt. Mobbing är ett beteende som oftast innehåller lust att skada andra. Mobbing kan också definieras på följande sätt:

"När en eller flera personer upprepade gånger, under en längre tid, utsätter en eller flera individer för medvetna, aktiva destruktiva handlingar och/ eller uteslutning.

(Gunnar Höistad)

"Mobbning är när en och samma person som är i en svagare position än den som mobbar utsätts för avsiktliga och återkommande negativa handlingar, som gör att han eller hon börjar må dåligt."

(KiVa Skola-programmet)

Mobbning kan uttrycka sig på flera olika sätt, t.ex.:

Fysisk mobbning

Knuffar, sparkar, slag, fasthållning, saker göms och förstörs, att tvinga någon att göra någonting emot dennas vilja.

Psykisk mobbning

Utfrysning, fula miner, menande blickar, suckar, fniss, tystnad, att inte svara på tilltal

Verbal mobbning

Hota, håna, sprida rykten, baktala, viska, ge öknamn, anmärka och kritisera någons personlighet och/eller utseende, göra sig rolig på en annans bekostnad, könsmobbing

Elektronisk mobbning

obehaglig e-post, sociala medier, bloggar, fotomanipulering, kommentarer i chatforum, gallerior och sms

Man kan delta i mobbning på olika sätt:

- Man kan vara mobbare. (en initiativtagare, en aktiv medhjälpare, en som står vid sidan och skrattar eller hejar på)
- Man kan vara en tyst åskådare.
- Man kan vara mobbingsoffer.

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.

Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.

Bilaga 5

Samtal med den som blir mobbad

- Vad har hänt?
- I vilken form sker mobbningen?
- Hur ofta sker mobbningen?
- Vem/vilka mobbar?
- Vem är ledaren?
- Var sker mobbningen?
- När sker mobbningen?
- Talar om att den mobbade inte ensam måste lösa problemet
- Talar om att detta inte tas upp inför hela klassen
- Bestämmer dag för ett uppföljningssamtal

Första samtalet med mobbaren

- Klargör att vi vet om vad som försiggår, inga frågor om hon/han mobbat eller varför!
- Talar om att mobbning inte accepteras - direkt tillsägelse
- Talar om vad skolan tänker göra, kontakter med föräldrar o.d.
- Ställer förfrågan till mobbaren om hur mobbningen skall upphöra
- Antecknar mobbarens förslag och talar om skolans krav
- Gör en överenskommelse
- Berättar om när den första uppföljningsträffen blir. (en till två veckor senare)
- Följer upp samtalet och kontraktet/överenskommelsen

Ifall mobbningen/trakasseriet fortsätter:

1. Diskussion med rektor
2. Föräldramöte med ett barns vårdnadshavare
3. Disciplinära åtgärder: muntlig varning, skriftlig varning, avstängning
4. Brottsanmälan

Mötesstruktur för möte med ett barns vårdnadshavare:

Deltagare kan bestå av följande personer:

- klasslärare/lärare
- rektor och elevvårdspersonal vid behov
- representant för skolans antimobbningsteam/utredande person
- vårdnadshavare

Det är viktigt att fundera över vilka personer som deltar så att mötet inte består av en större grupp skolpersonal och en vårdnadshavare.

Struktur för mötet:

- Ordförande öppnar mötet och problemet presenteras ur ett konstruktivt perspektiv
- Diskussion om lösningsförslag med vårdnadshavarna

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

- Överenskommelse om hur ärendet tas upp hemma med barnet
- Överenskommelse om uppföljning

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.

Bilaga 6

Karamalmen är emot mobbning!

1. Ingen lämnas utanför/alla får vara med
2. Det är en rikedom att vi är olika
3. Vi mobbar inte
4. Vi deltar inte i mobbning
5. Vi hjälper och uppmuntrar den som blir mobbad
6. Vi skrattar med varandra -inte åt någon
7. Vi berättar om mobbningen för de vuxna

Mobbning kan vara t.ex.:

Fysisk mobbning

Att tvinga någon att göra någonting emot dennes vilja, hålla fast eller hindra, gömma eller förstöra saker, orsaka smärta, knuffas, sparkas, slå

Psykisk mobbning

Att frysa ut, behandla som luft, göra fula miner, ge menande blickar, suckar, fniss, tystnad, att inte svara på tilltal....

Verbal mobbning

Att skriftligt eller muntligt hota, håna, sprida rykten, baktala, viska, ge öknamn, anmärka och kritisera någons personlighet och/eller utseende, att göra sig rolig på en annans bekostnad, könsmobbing.....

Elektronisk mobbning

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Att skicka obehaglig e-post, sms, WhatsApp, mobba i bloggar eller i sociala medier, sätta ut foton, fotomanipuleringar eller filmer för att förlöjliga, göra otrevliga kommentarer, bilda grupper mot någon i sociala medier.

Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.**Virhe. Viitteen lähde ei löytynyt.**

Bilaga 7

Trivselsamtal med enskilda elever

(Klassfoto kan vara bra att ha med, svartvit kopia. Info till eleven vid samtalets början finns på ett skilt dokument i Google Drive.)

Elevens namn: _____ Klass: _____

Intervjuare: _____ Datum: _____

Info till eleven vid samtalets början:

- Antimobbingsteamet samtalar med skolans/ klassens elever för att upptäcka mobbning eller hindra mobbning.
- Vi vill att alla barn ska må bra i skolan, utan att behöva bli utsatta för mobbning.
- Att samtala på tumanhand är ett sätt att få reda på hur barnen har det i vår skola. Nu har turen kommit till din klass och dig.
- Om du känner till/ har sett mobbning eller själv blir mobbad, har du möjlighet att berätta om det.
- Vi lovar att inte avslöja att det är just du som berättar, så att du vågar berätta.
- Att berätta om mobbning är inte att skvallra, du hjälper istället den som är mobbad.
- Jag ställer samma frågor till alla som jag intervjuar.

Intervjufrågor:

Eleven själv:

- Hur har du det i skolan just nu?
- Känns det bra att komma till skolan?
- Är det någon elev eller vuxen som är elak eller behandlar dig dåligt i skolan, på rasterna eller på skolvägen?
- Vad brukar du göra på rasterna?
- Vilka brukar du umgås med här i skolan? (visa på klassfotot)
- Har du kompisar i andra klasser?

Hjälpa andra:

- Har du lagt märke till att någon elev i din egen klass/i en annan klass ofta är ensam eller utanför?
- Har du lagt märke till att någon elev i din egen klass/i en annan klass blir retad eller mobbad?

Övrigt:

Virhe. Viitteen lähdeä
ei löytynyt.Virhe. Viitteen
lähdeä ei
löytynyt.

- Är det något annat som du skulle vilja berätta eller fråga?

Bilaga 8

Utvärdering av skolans antimobbingsplan: lärare/ annan personal

Namn: _____ läsåret: 20__ - 20__

Finns det något i Karamalmens antimobbingsplan som du skulle vilja ändra på?

Övriga kommentarer:

Utvärdering gällande skolans arbete mot mobbing: elever

Namn: _____ Klass: _____

läsåret: 20__ - 20__

Känner du till skolans KiVa-team?	Ja	Nej
Har du haft trivselsamtal med någon från KiVa-teamet?	Ja	Nej
Har du blivit mobbad det här läsåret?	Ja	Nej
<i>Om du svarade Ja:</i>		
<i>a) Har du fått hjälp av KiVa-teamet eller någon annan?</i>	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
<i>b) Har mobbningen tagit slut?</i>	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>

Virhe. Viitteen lähdeä
ei löytynyt.Virhe. Viitteen
lähdeä ei
löytynyt.

Har du sett någon annan elev bli mobbad det här läsåret?	Ja	Nej
Vet du vem du ska prata med om <u>du</u> blir mobbad?	Ja	Nej
Vet du vem du ska prata med om du <u>ser</u> mobbning?	Ja	Nej
Finns det något som du vill berätta för KiVa-teamet?		
fortsätt på baksidan		

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Exempel på metoder som utvecklats för antimobbingsarbetet

Det finns flera metoder och program för att förebygga och ingripa i mobbning, stärka emotionella och kommunikativa färdigheter och för att utveckla verksamhetskulturen. Nedan har exempel på några av dem samlats för den grundläggande utbildningen.

Ansvarstrappan. <http://www.kidsskills.org/svenska/ansvarstrappan/>

Fadderelevsverksamhet. Mannerheims Barnskyddsförbund.

<https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-jaoppilaitoksille/kummioppilastoiminta/>

Folkhälsans material på svenska t.ex. gällande stöd till föräldrar, jämställdhet, handlingsplan, vänelever, skolfred: <https://www.folkhalsan.fi/barn/professionella/anti-mobbning/>

Hyvinvoinnin vuosikello. Sosiaalisen vahvistamisen toimintamalli yhteisölliseen hyvinvointityöhön perusopetuksessa. Rovaniemi stad. <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=22f675c8-f199-48ee-94a4-80cc0d619be4>

Hyvän mielen koulu. Käsikirja mielenterveystaitojen vahvistamiseen yläkouluissa. MIELI Psykisk Hälsa Finland rf. <https://mieli.fi/fi/kirjat/hyvan-mielen-koulu-kasikirja-ylakoululaisen-mielenterveyden-edistamiseen>

Institutet för hälsa och välfärd. <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/forskning-ochutveckling/tjanster/statens-specialtjanster-inom-social-och-halsovarden/medling>

Programmet Askelettain. Hogrefe. <http://www.hogrefe.fi/testit/askeleittain/>

Programmet Friends. Stationens Barn rf. www.asemanlapset.fi/sv/organisation/friends

Programmet KiVa Skola. Åbo universitet. <https://www.kivaskola.fi>

Programmet Lions Quest. <http://www.lionsquest.fi/framsidan/>

ProSkola <https://inlarningochstod.fi/proskola/>

Skolfredsprogrammet. Folkhälsan, Finlands Föräldraförbund, Mannerheims Barnskyddsförbund, inrikesministeriets polisavdelning och Utbildningsstyrelsen. <https://www.mll.fi/skolfreden>

Vän-/stødelevsverksamhet. Mannerheims Barnskyddsförbund. www.mll.fi/tukioppilastoiminta
VERSO-programmet för kamratmedling. <http://sovittelu.com/vertaissovittelu/pa-svenska/>

Yhteispeli. Samspel. Institutet för hälsa och välfärd. <https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiatuntijatyo/hankkeetja-ohjelmat/yhteispeli>